

Υπόθεση C-242/06

Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie

κατά

T. Sahin

(αίτηση του Raad van State
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας — Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων —
Επιβολή τελών για τη χορήγηση άδειας διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής —
Παράβαση της ρήτρας standstill του άρθρου 13 της αποφάσεως 1/80 του Συμβουλίου
Συνδέσεως»

Απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 17ης Σεπτεμβρίου 2009 . . . I - 8468

Περίληψη της αποφάσεως

1. Διεθνείς συμφωνίες — Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας — Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων — Εργαζόμενοι — Ρήτρα standstill του άρθρου 13 της αποφάσεως 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας — Όροι εφαρμογής
(Απόφαση 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, άρθρα 6 § 1 και 13)
2. Διεθνείς συμφωνίες — Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας — Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων — Εργαζόμενοι — Ρήτρα standstill του άρθρου 13 της αποφάσεως 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας — Έκταση εφαρμογής
(Απόφαση 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, άρθρο 13)

1. Το άρθρο 13 της αποφάσεως 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας, που προβλέπει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη δεν μπορούν να θεσπίσουν νέους περιορισμούς σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, δεν εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος Τούρκος υπήκοος ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, της ίδιας αποφάσεως. Επιπλέον, η έκταση εφαρμογής της διατάξεως αυτής δεν περιορίζεται στους Τούρκους μετανάστες που ασκούν μισθωτή δραστηριότητα.

Συγκεκριμένα, οι δύο αυτές διατάξεις της αποφάσεως 1/80 αφορούν δύο διαφορετικές περιπτώσεις, λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 6 ρυθμίζει τις προϋποθέσεις ασκήσεως εργασίας που παρέχει τη δυνατότητα βαθμιαίας ένταξης του ενδιαφερόμενου στο κράτος μέλος υποδοχής, ενώ το άρθρο 13 αφορά τα εθνικά μέτρα περί προσβάσεως στην εργασία, εντάσσοντας ταυτοχρόνως στο πεδίο εφαρμογής του τα μέλη της οικογενείας των οποίων η είσοδος στο έδαφος ενός κράτους μέλους δεν εξαρτάται από την άσκηση εργασίας. Το εν λόγω άρθρο 13 δεν έχει σκοπό την προστασία των Τούρκων υπηκόων που έχουν ήδη ενταχθεί στην αγορά εργασίας ενός κράτους μέλους, αλλά εφαρμόζεται σε εκείνους ακριβώς τους Τούρκους υπηκόους στους οποίους δεν αναγνωρίζονται ακόμα τα δικαιώματα του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 σχετικά με την εργασία και, συνακολούθως, με τη διαμονή.

Αντιθέτως, το εν λόγω άρθρο 13 απαιτεί ο Τούρκος υπήκοος να διαμένει και να απασχολείται νόμιμα στο κράτος μέλος υποδοχής, πράγμα που σημαίνει ότι ο Τούρκος εργαζόμενος ή το μέλος της οικογενείας του πρέπει να έχει τηρήσει τους περί εισόδου, διαμονής και, ενδεχο-

μένως, εργασίας κανόνες του κράτους μέλους υποδοχής, ευρισκόμενος, ως εκ τούτου, νομίμως στο έδαφος του συγκεκριμένου κράτους. Επομένως, το άρθρο αυτό δεν μπορεί να εφαρμόζεται υπέρ Τούρκων υπηκόων που τελούν υπό παράνομο καθεστώς.

(βλ. σκέψεις 50-51, 53)

2. Το άρθρο 13 της αποφάσεως 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει, από της θέσεως σε ισχύ της αποφάσεως αυτής ως προς το οικείο κράτος μέλος, τη θέσπιση εσωτερικής ρύθμισης η οποία εξαρτά τη χορήγηση άδειας παραμονής ή την παράταση της διάρκειας ισχύος της άδειας αυτής από την καταβολή τελών, οσάκις το ποσό των τελών αυτών που οφείλουν να καταβάλουν οι Τούρκοι υπήκοοι είναι δυσανάλογο σε σχέση προς εκείνο που απαιτείται από τους κοινοτικούς υπηκόους.

Συγκεκριμένα, η ρήτρα *standstill* που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο 13 απαγορεύει κατά γενικό κανόνα τη θέσπιση οποιουδήποτε νέου εσωτερικού μέτρου που θα είχε ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα να εξαρτηθεί η εκ μέρους ενός Τούρκου υπηκόου άσκηση της ελευθερίας εγκαταστάσεως στο έδαφος ενός κράτους μέλους από όρους πιο περιοριστικούς εν συγκρίσει προς εκείνους που ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος της αποφάσεως 1/80 ως προς το οικείο κράτος μέλος. Ειδικότερα, το άρθρο αυτό απαγορεύει τη θέσπιση, μετά την ημερομηνία κατά την οποία άρχισε να ισχύει ως προς το κράτος μέλος υποδοχής η νομική πράξη της οποίας η διάταξη αυτή αποτελεί μέρος,

οποιοδήποτε νέου περιορισμού στην άσκηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, περιλαμβανομένων και όσων αφορούν τις ουσιαστικές και/ή τις διαδικαστικές προϋποθέσεις για την πρώτη είσοδο στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους Τούρκων υπηκόων που επιθυμούν να κάνουν χρήση της εν λόγω οικονομικής ελευθερίας στο κράτος αυτό.

Συναφώς, μολονότι η θέσπιση νέων κανόνων ισχυόντων εξίσου έναντι των Τούρκων υπηκόων και των κοινοτικών υπηκόων δεν αντιφάσκει προς μια από τις ρήτρες standstill που προβλέπονται στους τομείς που καλύπτονται από τη σύνδεση ΕΟΚ-Τουρκίας, δεδομένου ότι η Τουρκική Δημοκρατία δεν μπορεί να απολαύει περισσότερο ευνοϊκής μεταχείρισεως από εκείνη που υφίσταται μεταξύ των κρατών μελών δυνάμει της Συνθήκης, εντούτοις, οι κανόνες αυτοί δεν πρέπει να οδηγήσουν στη δημιουργία ενός περιορισμού υπό την έννοια του άρθρου 13 της αποφάσεως 1/80. Συγκεκριμένα, το εν λόγω άρθρο 13, σε συνδυασμό με το άρθρο 59 του πρόσθετου πρωτοκόλλου στη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας, συνεπάγεται ότι, παρά το γεγονός ότι ένας Τούρκος

υπήκοος ως προς τον οποίο οι ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή σαφώς δεν πρέπει να βρίσκεται σε πλεονεκτικότερη κατάσταση σε σχέση προς αυτή των κοινοτικών υπηκόων, ωστόσο δεν είναι δυνατό να του επιβάλλονται νέες υποχρεώσεις που είναι δυσανάλογες σε σχέση προς τις προβλεπόμενες για τους κοινοτικούς υπηκόους. Συνεπώς, μια εθνική ρύθμιση συνιστά περιορισμό απαγορευόμενο από το άρθρο 13 της αποφάσεως 1/80 στο μέτρο που, αφενός, προκειμένου να διεκπεραιωθεί μια αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής ή για την παράταση της διάρκειας ισχύος της, η ρύθμιση αυτή επιβάλλει στους Τούρκους υπηκόους ως προς τους οποίους έχει εφαρμογή το άρθρο 13 την καταβολή τελών το ποσό των οποίων είναι σημαντικά υψηλότερο σε σχέση προς εκείνο του οποίου η καταβολή ζητείται υπό παρεμφερείς συνθήκες από τους κοινοτικούς υπηκόους και, αφετέρου, δεν προβλήθηκε κανένα σχετικό επιχείρημα που να μπορεί να δικαιολογήσει μια τόσο σημαντική απόκλιση.

(βλ. σκέψεις 63-65, 67, 71-75 και διατακ.)